

Paweł Antkowiak, Łukasz Scheffs
Uniwersytet im. Adama Mickiewicza w Poznaniu

Efekty prac Powiatowych Rad Gospodarczych oraz
Subregionalnej Komisji Dialogu Społeczno-Gospodarczego
w ramach projektu „Bądź gotowy na zmianę”

Charakterystyka pracy Powiatowych Rad Gospodarczych

Przedmiotem zainteresowania w niniejszym opracowaniu będą efekty prac Powiatowych Rad Gospodarczych oraz Subregionalnej Komisji Dialogu Społeczno-Gospodarczego. Uwaga zostanie zwrócona przede wszystkim na wskazane przez poszczególne Powiatowe Rady Gospodarcze obszary problemowe, które wymagają interwencji, a na pewno wzmoczonej dyskusji nad pojawiającymi się w nich zagadnieniami. Co więcej, ta dyskusja stała się również przyczynkiem do działań podejmowanych przez Powiatowe Rady Gospodarcze i – co okaże się dalej – zaowocowała materiałem analitycznym, obrazującym szanse i możliwości, a także zagrożenia i niebezpieczeństwa, pojawiające się w poszczególnych powiatach subregionu.

Niemniej już na wstępie większość tych rad, a w zasadzie ich członków, uważać należy za zintegrowane grupy, wykazujące spore zaangażowanie w projekt. Uczestnicy poszczególnych spotkań wielokrotnie podkreślali bowiem, że w jakimś zakresie utożsamiają się z nieobecny w regionie liderem, który mógłby wziąć na siebie odpowiedzialność za wdrożenie różnych idei, w tym również koncepcji przyświecającej omawianemu projektowi. Równolegle uczestnicy poszczególnych rad dość zgodnie, choć bez wcześniejszych konsultacji, zwracali uwagę na fakt, że istotnie potrzeba podmiotów, reprezentantów różnych środowisk i grup społeczno-zawodowych, którzy wezmą odpowiedzialność za forsowanie odważnych, nowatorskich i ze swej natury wielce obiecujących przedsięwzięć. Nas obecnie interesować będą obszary problemowe, płaszczyzny współpracy i potrzeby dalszej pracy, wskazane przez członków poszczególnych rad w trakcie prowadzonych regularnie spotkań.

Trzeba jednak uczciwie zaznaczyć, że w ocenie zespołu projektowego poziom zaangażowania w pracę poszczególnych rad był zróżnicowany. Różny był także entuzjazm władz lokalnych, organizacji społecznych i przedsiębiorców do prac w projekcie. Warto więc po krótko przedstawić charakterystykę poszczególnych rad przygotowaną przez zespół projektowy, wyróżniając jednocześnie tych, którzy w sposób szczególny poświęcili swój czas i wykazali się sporą determinacją¹.

Gnieźnieńska Powiatowa Rada Gospodarcza była grupą zintegrowaną, wykazującą spore zaangażowanie w projekt. Uczestnicy wielokrotnie podkreślali jednak, że w powiecie brakuje naturalnego lidera, który mógłby wziąć na siebie odpowiedzialność za forsowanie pomysłów czy odpowiedzialność za wdrażanie idei. Jako główny obszar swoich działań grupa wskazała możliwości, jakie niesie ze sobą atrakcyjność turystyczna powiatu. Dużą szansą na rozwój tego obszaru jest wykorzystanie bardzo dobrego połączenia z Poznaniem, dzięki drodze ekspresowej S5. Rada wskazywała innowacyjne pomysły związane z potencjałem regionu. Bezpośrednim efektem jednego z posiedzeń Powiatowej Rady Gospodarczej było spotkanie Prezydenta Miasta Gniezna z przewodnikami turystycznymi. Osoby, które szczególnie wyróżniały się podczas spotkań rad gospodarczych to: Stefan Pokładecki, Ryszard Rewers, Juliusz Trojanowski, Hanna Bandosz, Krystyna Żok, Anna Romanowska oraz Roman Górczak.

Wrzesińska Powiatowa Rada Gospodarcza była grupą bardzo zintegrowaną oraz zaangażowaną w projekt. Większość uczestników spotkań wykazywała spory optymizm związany z możliwościami rozwoju dzięki wykształceniu platformy porozumienia sektorów publicznego, prywatnego oraz społecznego. Jako obszary działań wskazane zostały głównie możliwości współpracy dzięki partnerstwu publiczno-prywatnym. Spory nacisk położono na rozwój ekonomii społecznej regionu. Grupa wykazywała bardzo wysoką frekwencję na spotkaniach. Osoby, które wyróżniały się podczas spotkań, to przede wszystkim: Irena Hrycaj-Wołoszyn, Jakub Kozerski, Małgorzata Nowacka, Jerzy Nowaczyk, Aleksandra Głowacka, Mirosława Woźniak, Jerzy Kamiński oraz Przemysław Hirschfeld.

¹ Należy wyraźnie podkreślić, że przedstawiona opinia na temat funkcjonowania Powiatowej Rady Gospodarczej została sporządzona w oparciu o informacje...

Słupecka Powiatowa Rada Gospodarcza charakteryzowała się dość niskim poziomem zaangażowania w projekt. Jest to region zantagonizowany oraz, jak podkreślali wielokrotnie sami uczestnicy, nie posiadający lidera. Część uczestników jako źródło problemu wskazała sztuczne stworzenie obszaru administracyjnego powiatu słupeckiego. Spora część gmin, zarówno gospodarczo jak i mentalnie, związana jest z powiatami ościennymi. Obozarem działań powinno być stworzenie oferty inwestycyjnej dla potencjalnych inwestorów. Wskazywano także na brak promocji obszaru pod kątem turystycznym oraz gospodarczym. Rada wykazywała się niską frekwencją na spotkaniach, uczestnicy mimo stałego kontaktu nie zdołali przekonać się nawzajem o słuszności partnerstwa lokalnego. Region ten wymaga sporego zaangażowania w sprawy społeczno-gospodarcze. Uczestnicy wskazywali na konieczność zmiany mentalności społeczności lokalnej, czego jednak nie udało się do końca osiągnąć także w grupie. Trzeba podkreślić, że w trakcie spotkań rady kilkoro uczestników wykazało się dużą aktywnością, a byli to: Magdalena Plesińska, Renata Nowinowska, Teodor Pryka oraz Joanna Słowińska.

Konińska Powiatowa Rada Gospodarcza składała się de facto z Rady Miasta Konina oraz z Rady Powiatu Konińskiego. Już na pierwszym spotkaniu okazało się bowiem, że dla uczestników obu gremiów wyróżnienie i wydzielenie dwóch odrębnych bytów nie jest celowe. Uznano, słusznie jak się wydaje, że obrady powinny odbywać się wspólnie, ponieważ między miastem Koninem, a powiatem konińskim występuje swojego rodzaju synergia. Powoduje ona, że problemy społeczno-gospodarcze, ale i perspektywy rozwoju, są w wielkiej mierze wspólne dla obu obszarów. Już na pierwszym spotkaniu okazało się, że grupa jest aktywna, zaangażowana oraz ambitna. Od samego początku określano tematykę spotkań, widząc sens w kolejnych działaniach i uznając, że we wspólnocie będzie można osiągnąć lepsze efekty. Wartością było również to, że członkowie rady potrafili krytycznie odnieść się do funkcjonowania samorządów lokalnych, ale nie szukali winnych i byli w stanie krytykować również własne postępowanie. Na spotkaniach dyskutowano w oparciu o szerokie spektrum informacji, przygotowywanych samodzielnie przez członków rady oraz przez zapraszanych gości, stosownie do zagadnienia. Trzeba też podkreślić, że spotkania przebiegały w bardzo sympatycznej atmosferze, co pozwalało rozładować emocje szczególnie, gdy tematyka dyskusji była bardzo wymagająca. Wydaje się, że w tej grupie są szanse na powstanie realnego partnerstwa, bowiem członkowie rady chcieli zaistnieć lokalnie i działać, mając dużo pomysłów na aktywizację w całym subregionie. Tu również okazało się, że grupa potrzebuje silnego lidera, aby ją koordynował i motywował do dalszego działania. Zdaniem projektodawców w zasadzie cała grupa zasługuje na wyróżnienie.

Kolska Powiatowa Rada Gospodarcza była grupą zgraną, obowiązkową i charakteryzującą się wzorową frekwencją. Wydaje się jednak, że w początkowej fazie obrad nie nakreślono planu działania, stąd też w trakcie jedenastu spotkań część osób zaczęła tracić główny cel, dla którego powołano radę. Cenne było jednak to, że członkowie rady potrafili krytycznie odnieść się do funkcjonowania samorządów lokalnych mimo, że większość grupy reprezentowała tę właśnie kategorię podmiotów. Metoda pracy polegała przede wszystkim na dyskusjach w oparciu o samodzielnie zdobyte opinie na dany temat, bez zapraszania gości z zewnątrz. Spotkania odbywały się w miłej atmosferze, ale trudno jednoznacznie wyrokować, czy w dłuższej perspektywie zawiązane partnerstwo przetrwa próbę czasu. Członkowie chcą bowiem lokalnie zaistnieć, organizować pikniki rodzinne czy festyny, ale biernie odnoszą się do zdobycia potencjalnego sponsora, czy też założenia stowarzyszenia. Jak każda grupa, rada potrzebowała lidera, który byłby elementem spajającym całość i skutecznie motywował do działania. Trudno dziś wskazać taką osobę, a wydaje się, że gdyby ktoś taki pojawił się w tym środowisku, to wówczas sytuacja byłaby zdecydowanie lepsza. W składzie rady trudno też wyróżnić poszczególne osoby, bowiem zaangażowanie w projekt członków było na jednakowym poziomie.

Turecka Powiatowa Rada Gospodarcza w ocenie zespołu projektowego była grupą słabo zorganizowaną i w niewielkim stopniu zaangażowaną w realizowany projekt. W początkowej fazie

funkcjonowania rada była źle poprowadzona przez animatora i eksperta, bowiem nie określono celu spotkań i w trakcie jedenastu rad część uczestników straciła poczucie sensu tego przedsięwzięcia. Popelnione na początku błędy, mimo wysiłku aktywnych członków rady i zespołu projektowego, nie przyniosły oczekiwanych efektów. Wielu członków rady podkreślało, że jakakolwiek aktywność lokalna niczego w regionie nie zmieni. Wymiernym wyrazem tej pesymistycznej opinii jest fakt, że nie powstała grupa, która miałaby perspektywy dalszej współpracy i ostatecznie nie doszło do podpisania umowy partnerskiej. Zdaniem projektodawców, na wyróżnienie zasłużyli jednak: Michał Kubacki, Marianna Ochocka, Arkadiusz Knapkiewicz, Sławomir Kosobudzki, Karol Mac, Barbara Feliniak, Ryszard Grzeszkiewicz, Marta Jachimowska, Ryszard Bartosik, Nina Kropidłowska oraz Katarzyna Antosik.

Tematyka prac Powiatowych Rad Gospodarczych

Wybór w projekcie siedmiu południowo-wschodnich powiatów województwa wielkopolskiego nie był przypadkowy. Na całym tym obszarze odnotowano bowiem jedne z gorszych wskaźników gospodarczych. Niepokojące są również prognozy dla tego regionu. W toku prac Powiatowych Rad Gospodarczych dało się zauważyć, że przedstawiciele poszczególnych grup i środowisk, bardzo często w sposób intuicyjny, dostrzegają te problemy i zagrożenia.

Dla przedstawicieli pracodawców, samorządów i organizacji pozarządowych niezwykle ważnym zagadnieniem okazał się transport i infrastruktura. Reprezentanci poszczególnych środowisk w każdym z powiatów wskazywali m.in. na ograniczenia komunikacyjne, z którymi borykają się mieszkańcy. Ich zdaniem te ewidentne opóźnienia utrudniają lub wręcz uniemożliwiają podjęcie pracy. Stanowią one również ogromne wyzwanie dla ludzi młodych, których aktywność powinna koncentrować się na zdobywaniu wykształcenia, a nie lękaniu się o niezbędne połączenia komunikacyjne. Uczestnicy dyskusji wskazywali na niedogodności, jakie towarzyszą usługom transportu publicznego, w tym PKS i PKP, ale także przewoźników miejskich.

W trakcie dyskusji jako niezwykle ważny obszar wskazano instytucje edukacyjne, przede wszystkim szkoły i uczelnie wyższe. Jednocześnie zwracano uwagę na trudności na rynku pracy, nawet wśród osób po studiach, z wyższym wykształceniem. Pojawiły się sugestie, iż szansą dla regionu mogą być młodzi i aktywni przedsiębiorcy, a także ludzie z dobrym przygotowaniem zawodowym. W domyśle więc odwoływano się do potrzeby stworzenia profesjonalnej, atrakcyjnej i przemyślanej oferty edukacyjnej. Uczestnicy spotkań sygnalizowali potrzebę większej dyscypliny edukacyjnej uczniów i nauczycieli, szczególnie w szkołach zawodowych i technikach. Duży nacisk położono na problem edukacji językowej – poziom nauczania języków obcych. Pojawiły się również kwestie zmiany sposobu nauczania, problemów z dotarciem do młodych ludzi i ich własnej świadomości edukacyjnej.

Dostrzegając powiązanie edukacji zawodowej ze światem pracy, zwracano uwagę na potrzebę wzmocnionej dyskusji ze środowiskiem pracodawców. To ich oczekiwania i wymogi powinny bowiem stanowić podstawę dla nowych programów kształcenia. Jako praktycy, doskonale znający potrzeby i oczekiwania rynku pracy, pracodawcy mogą wnieść dużo cennych uwag i wskazówek w tym zakresie. Uczestnicy spotkań zwracali także uwagę na fakt, że aktywność zawodowa nie musi kończyć się wraz z przejściem na emeryturę. Zaangażowanie w różnego rodzaju przedsięwzięcia, które mogą i najczęściej procentują w kontekście całego regionu/subregionu, są bezcenne w każdym momencie życia mieszkańców.

Swoistą szansą na rozwój subregionu, co również podkreślali uczestnicy prac Powiatowych Rad Gospodarczych, powinna być duża konkurencyjność, zwłaszcza jako efekt nowych inwestycji. Ewentualny kapitał, nowi pracodawcy, będą tworzyć korzystne warunki gospodarcze, klimat potrzebny dla inwestycji.

Nieodzowna jest również absorpcja środków na rozwój, w tym funduszy europejskich oraz współpraca z organizacjami pozarządowymi, ale przede wszystkim to, co określa się mianem społecznej odpowiedzialności biznesu.

Niezwykle ważnym problemem dla uczestników spotkań okazała się również kwestia zatrudnienia, a konkretnie: zagrożonych miejsc pracy, pogarszającej się sytuacji makro- i mikroekonomicznej, ewentualnych redukcji etatów, braku informacji o planach rozwoju lub redukcji jednostek gospodarczych, czy wreszcie możliwości utraty wsparcia systemowego dla tak drażliwego sektora, jak rolnictwo. Wielokrotnie – i to w ramach prac wszystkich rad – wspomniano o problemie nieprzygotowanych terenów inwestycyjnych. Uczestnikom spotkań towarzyszyło przekonanie, że w subregionie brakuje inwestycji, a te pojawiające się są często przedmiotem ataków (protestów społecznych), jako uciążliwe społecznie. Z podobną reakcją spotykają się inwestycje z zakresu pozyskiwania energii odnawialnej – elektrownie wiatrowe. Mankamentem są również komplikacje natury prawnej, związane z zagospodarowaniem gruntów, czy wykupem terenów przeznaczonych na inwestycje, a stanowiących własność Skarbu Państwa.

Przedstawiciele pracodawców, władz samorządowych i organizacji pozarządowych wskazali środowisko naturalne i jego zasoby jako kolejny obszar problemowy, wymagający zainteresowania, dyskusji i przyszłych działań. Przedmiotem dyskusji należy, zdaniem członków Powiatowych Rad Gospodarczych, uczynić nie tylko możliwości, jakie daje korzystne położenie geograficzne i obfitość turystycznych atrakcji. Należy uwzględnić również pojawiające się niekiedy problemy, szczególnie gdy przedmiotem sporu stają się obszary chronione, które uniemożliwiają prowadzenie prac lub lokalizowanie nowych inwestycji w regionie.

Wskazując obszary przyszłej współpracy w ramach powiatowych rad, ale docelowo także w ramach już konkretnej aktywności, przedstawiciele różnych środowisk lokalnych nie zapomnieli o niezwykle istotnym czynniku, a mianowicie – aspekcie ludzkim. Dostrzegli oni zarówno szanse, jak i zagrożenia związane z tym komponentem. Niewątpliwie potrzebna jest integracja środowisk wokół jednego zagadnienia, a w ślad za nią musi podążać swobodny przepływ informacji. Dopiero lepsza znajomość partnerów umożliwi trafne zdiagnozowanie problemów społecznych i utwalenie przekonania o sile społecznej, wynikającej z działania grupowego. W konsekwencji można będzie liczyć na synergii w zakresie diagnozy problemów, ich rozwiązania i osiągnięcia zakładanych celów, nie zapominając także o korzyściach materialnych, czyli finansowych.

Z drugiej strony, czynnik ludzki niesie również dużo zagrożeń i niepewności. W tak niewielkim środowisku jak powiat, a nawet subregion złożony z siedmiu powiatów, trudno uciec od układów i powiązań natury politycznej, które utrudniają lub w wielu przypadkach wręcz uniemożliwiają wspólne działanie. Istotnym ograniczeniem jest zapewne brak czasu tych, którzy są gotowi na aktywność i zaangażowanie. Elementem demotywującym, szczególnie dla osób twórczych, może być brak gratyfikacji pieniężnej, czyli korzyści materialnych. Wreszcie wciąż trudno o porozumienie, wytyczenie wspólnego celu i faktycznego lidera, który byłby w stanie zainicjować faktyczne, realne zmiany na lokalnym rynku: pracy, kultury i wypoczynku. Z pewnością utrudnieniem jest również brak skutków formalno-prawnych wszelkich podejmowanych dotychczas inicjatyw.

Czynnik ludzki był brany pod uwagę również wówczas, gdy mowa była o mentalności poszczególnych grup i społeczności. Część mieszkańców subregionu konińskiego (szczególnie mieszkańcy powiatu słupeckiego) wykazuje postawę roszczeniową. Niejednorodna jest sama struktura społeczna. Tworzą ją zarówno słabo wykształceni, nie mający stałego miejsca zatrudnienia rolnicy i osoby z podstawowym (względnie zawodowym) wykształceniem, jak i osoby z wykształceniem średnim oraz wyższym. W poszukiwaniu pracy, godziwych zarobków lub dogodnych warunków mieszkaniowych decydują się oni na wewnętrzną migrację zarobkową.

Kwestia osób zaangażowanych we wszelkiego rodzaju działania została wreszcie sprowadzona do problemu komunikacji międzyludzkiej. Warte przedyskutowania okazały się również kwestie, które miały

rozwiązać sam projekt, a więc brak integracji środowiska gospodarczego, społecznego i samorządowego. Uczestnicy spotkań widzą potrzebę spójnej informacji, dostrzegają również słaby przepływ informacji, a niekiedy nawet opór organów administracji samorządowej, z władzami lokalnymi włącznie.

Reasumując, przedstawiciele poszczególnych środowisk skupieni w ramach projektu „Bądź gotowy na zmianę”, uwzględniając specyfikę swoich powiatów, postulowali dyskusje wokół takich zagadnień, jak:

- rozwój dzieci i młodzieży, ze szczególnym uwzględnieniem rodzin najuboższych;
- walka z patologiami społecznymi i środowiskowymi;
- nawiązanie współpracy, np. Powiatowych Urzędów Pracy z pracodawcami i inwestorami;
- uruchomienie świadczeń i stworzenie katalogu bodźców mających na celu zachęcić młodych ludzi do zdobywania kwalifikacji, szkoleń i poszukiwania zajęcia na rynku pracy;
- walka z karkołomną biurokracją, która ogranicza lub nawet uniemożliwia prowadzenie jakiegokolwiek działalności;
- analiza rynku pracy w celu ukierunkowania szkół średnich i wyższych na potrzeby rynku;
- aktywizacja ludzi młodych, zarówno na polu zawodowym, jak i kulturalnym oraz oświatowym;
- dostęp społeczeństwa do kształcenia ustawicznego, odbywającego się w każdym wieku;
- możliwość przekwalifikowania i poszukiwania pracy;
- współpraca jednostek samorządu terytorialnego z pracodawcami i placówkami oświatowymi;
- wykorzystanie potencjału turystycznego, m.in. tworzenie ścieżek rowerowych, miejsc wypoczynku i rozrywki;
- wzrost zainteresowania działalnością ośrodków kultury i zachęcanie młodzieży do aktywnego spędzania wolnego czasu;
- potrzeba kształcenia umiejętności uczniów, a nie jedynie dostarczania im „ramowego kształcenia”;
- potrzeba nawiązania współpracy ze szkołami wyższymi i uniwersytetami;
- potrzeba tworzenia i rozwijania zespołów szkół kształcenia ustawicznego;
- generalnie problemy oświaty i ciągłych reform systemu edukacyjnego.

Obszary problemowe, cele oraz działania wypracowane przez Powiatowe Rady Gospodarcze

Wypracowane w toku wstępnej dyskusji obszary tematyczne – dla Powiatowych Rad Gospodarczych – stały się następnie polem dla wzmożonej dyskusji i szczegółowych analiz prowadzonych przy udziale i pod przewodnictwem ekspertów zaangażowanych w realizację projektu. Szczegółowe uzgodnienia, zakładane zmiany i proponowane sposoby rozwiązania różnych kwestii zostaną zaprezentowane poniżej. Jest to już zwarty katalog działań, proponowany odpowiednio dla poszczególnych powiatów subregionu konińskiego. Niewątpliwie jednak wskazać tam można również obszary wspólne, co: po pierwsze, przesądza o potrzebie dalszej, ożywionej współpracy między poszczególnymi regionami, m.in. w ramach Subregionalnej Komisji Dialogu Społeczno-Gospodarczego; po drugie, sugeruje trafność wyboru tego właśnie subregionu, w którym zidentyfikowano dość niepokojące zjawiska, obrazujące stan stagnacji i marazmu, jednocześnie wskazujące możliwe scenariusze pożądanej zmiany.

Poniżej przedstawione zostały konkretne pomysły zmian gospodarczych wypracowane w trakcie prac Powiatowych Rad Gospodarczych. Jako że prezentowany katalog dotyczy całego subregionu, dlatego też konkretne postulaty wysuwane przez członków rad zostały zebrane łącznie. Dla przejrzystości jednak wprowadzono numerację poszczególnych pomysłów tak, aby jednoznacznie zidentyfikować obszar, na którym

pojawił się konkretny cel do zrealizowania. Numeracja sporządzona została według następującego klucza:

- powiat wrzesiński – W;
- powiat turecki – T;
- powiat gnieźnieński – G;
- powiat słupecki – S;
- powiat kolski – k;
- powiat koniński i miasto Konin – K.

Członkowie poszczególnych gremiów skoncentrowali swoją uwagę trzech kluczowych obszarach:

- zmianie gospodarczej poprzez rozwój w oparciu o turystykę;
- zmianie gospodarczej poprzez tworzenie sprzyjających warunków dla rozwoju inwestycji przemysłowych i restrukturyzacji oraz unowocześnienia rolnictwa;
- zmiany gospodarcze poprzez rozwój infrastruktury, przeciwdziałanie wykluczeniu społecznemu oraz edukację.

ZMIANY GOSPODARCZE POPRZEZ ROZWÓJ W OPARCIU O TURYSTYKĘ

Lp.	Problem/obszar działań	Cel	Rozwiązanie
W1	Brak ośrodków wypoczynkowych (Czeszewo, okolice Pyzdr)	Odwierty, wody termalne, stworzenie uzdrowiska w Czeszewie.	Przygotowanie i złożenie konkretnej propozycji organom decyzyjnym (powiat, gmina, uzbrojenie terenu pod pole campingowe).
W2	Niewykorzystana dawna granica zaborowa	Cykliczne imprezy o charakterze historycznym, łamanie stereotypów.	Doprowadzenie do porozumienia między władzami gminy a prywatnym właścicielem terenu, na którym przebiega dawna granica zaborowa. Przygotowanie scenariusza imprezy i przedstawienie go władzom samorządowym.
W3	Niewykorzystany Browar Miłosław	Festiwal piwa regionalnego, park wrzesiński wraz z festiwalem zespołów młodzieżowych.	Doprowadzenie do rozmów pomiędzy władzami gmin, powiatu i browarem wraz z przedstawieniem konkretnej strategii wykorzystania potencjału Browaru Miłosław.
W4	Prawybory we Wrześni	Reaktywacja prawyborów, tym razem w trzech miastach dla podniesienia reprezentatywności, inauguracja kampanii wyborczej, centralna impreza we Wrześni.	Rozmowy z władzami miasta na temat powrócenia do tej inicjatywy, która była jakiś czas temu rozpoznawalnym w całej Polsce symbolem Wrześni. Lobbowanie wśród parlamentarzystów zmiany prawa wyborczego na rzecz obligatoryjnego uczestnictwa w prawyborach.
W5	Festiwal piosenki im. Anny Jantar	Reaktywacja festiwalu.	Rada wycofała się z pomysłu z uwagi na niski poziom zainteresowania mieszkańców oraz brak zainteresowania ze strony Natalii Kukulskiej.
W6	Zamknięcie ul. Jana Pawła II	Stworzenie deptaku, punktów gastronomicznych, ogródków piwnych.	Rozmowy z burmistrzem oraz radą miasta. Wskazanie alternatywnych miejsc parkingowych przy ul. Wrzosowej, być może wykup terenów.
W7	Jarmarki przedświąteczne	Organizacja jarmarku przy ul. Warszawskiej w okresie przedświątecznym (Boże Narodzenie oraz Wielkanoc).	Rozmowy z władzami lokalnymi, a także przeprowadzenie badań sondażowych, czy taka forma działalności tymczasowej spotkałaby się z zainteresowaniem lokalnych przedsiębiorców. Celem byłoby przede wszystkim przyciągnięcie turystów, a także aktywizacja mieszkańców.
W8	Targi produktów regionalnych	Organizacja targów produktów regionalnych.	Rada wycofała się z pomysłu z uwagi na brak produktów regionalnych.
W9	Ścieżki rowerowe	Stworzenie nowych i rozwój już istniejących szlaków rowerowych.	Rozmowy z władzami gmin i powiatów na temat stworzenia nowych i rozwoju już istniejących szlaków rowerowych, chociażby na trasie Września – Pyzdry. Włączenie do współpracy gospodarstw agroturystycznych, które mogłyby świadczyć usługi (żywienie i miejsce przystankowe) dla rowerzystów.

W10	Muzeum Dzieci Wrzesińskich	Spektakle światło i dźwięk, dzień lekcyj dzieci wrzesińskich.	Zwiększyć w muzeum ilość spotkań z artystami oraz zintensyfikować promocję w szkołach w celach dydaktycznych.
W11	Rewitalizacja jeziora	Oczyszczenie jeziora, budowa Aquaparku, wynajem łódek, rowerów wodnych, dodatkowe pola campingowe.	Rozmowy z burmistrzem, partnerstwo publiczno-privatne.
T1	Niezagospodarowane jezioro w Przykonie	Stworzenie ośrodka wypoczynkowego - Przystań, w tym wynajem łódek, rowerów wodnych i pole campingowe.	Zawiązanie partnerstwa między gminami.
T2	Brak bazy noclegowej	Rozbudowa hoteli i stworzenie miejsc noclegowych (agroturystyka).	Zachęty podatkowe władz lokalnych, które mogą skłonić mieszkańców do otwarcia takiej działalności oraz stworzenie atrakcji zachęcających turystów.
T3	Zagospodarowanie miejsc po kopalni odkrywkowej	Stworzenie miejsc wypoczynkowych i zagospodarowanie terenu, w tym: stok narciarski, saneczkowy, quadowy, rowerowy, duży plac zabaw na świeżym powietrzu, ścianka wspinaczkowa.	Rozmowy trójstronne pomiędzy właścicielami terenu, kopalnią oraz władzami gminy/gmin i powiatu.
T4	Brak miejsc do odpoczynku dla rodzin z dziećmi	Wybudowanie fabryki wrażeń dla dzieci i młodzieży (częściowo obiekt zlokalizowany w hali – przydatność w okresie zimowym i w niepogodę latem).	Rozmowy z władzami gminy/gmin i powiatu.
T5	Potrzeba synchronizacji i połączenia powiatowych ścieżek rowerowych	Wybudowanie i połączenie ścieżek rowerowych.	Rozmowy z władzami gminy/gmin i powiatu/powiatów. Opisanie od nowa tras rowerowych, skuteczne ich oznaczenie oraz intensywna promocja.
T6	Mało turystów i mało atrakcji dla mieszkańców	Zorganizowanie/rozszerzenie lokalnie organizowanego dnia sera na Międzynarodowy Festiwal Sera i jego wyrobów, „Akcja ser”, konkurs na najlepsze pierogi, serniki gospodarstwa rolnego, kola gospodyń wiejskich, restauracji itp.	Związanie partnerstwa pomiędzy Związkiem Spółdzielni Mleczarskich oraz władzami powiatu/gmin.
T7	Niewypromowane szlaki konne	Trwają prace nad projektem „Weekend w siodle”, turystyka konna, szlak gminny, leśny, uatrakcyjnienie tras itp.	Rozmowy z Nadleśnictwem w zakresie korekty wytyczonych tras.
T8	Tereny po zwirowniach	Stworzenie toru saneczkowego lub quadowego. Miejsce na obozy wyjazdowe dla młodzieży.	Rozmowy trójstronne pomiędzy właścicielami oraz władzami gminy.
T9	Rewitalizacja jeziora (Jeziorsko)	Stworzenie infrastruktury: wynajem łódek, rowerów wodnych i budowa pola campingowego.	Uzbrojenie terenu przez gminę i zachęty podatkowe dla inwestorów.
G1	Dominująca turystyka jednodniowa	Zatrzymanie turystów w Gnieźnie np. poprzez: Projekt Gnieźninek – stała osada historyczna na terenie powiatu; stworzenie stałej atrakcji; hologram bitwy wojów/Koronacji Królewskiej przy Katedrze.	Poszukiwanie źródeł finansowania projektu; partnerstwo publiczno-privatne; wykorzystanie dobrej bazy noclegowej miasta.
G2	Brak centrum hotelowo-rekreacyjnego (SPA)	Stworzenie centrum hotelowo-rekreacyjnego (SPA).	Propagowanie tego pomysłu wśród prywatnych przedsiębiorców.

G3	Niezadawalająca liczba imprez kulturalnych, słaba promocja Gniezna na zewnątrz	Targi biur podróży, promocja w TV ogólnopolskiej dzięki pozycji Startu Gniezno w ekstralidze żużlowej	Rozmowy z władzami miasta, powiatu, właścicielami hoteli oraz biur podróży. Rozmowy ze Startem Gniezno np. promowanie atrakcji miasta i okolic w programach meczów dla kibiców drużyn przyjezdnych na zasadzie barterowej. Zachęcanie władz miasta i powiatu do większej aktywności w tej sferze.
G4	Teatr im. A. Fredry	Uruchomić spektakle w godzinach popołudniowych/wieczornych.	Rozmowy z dyrekcją teatru.
G5	Stała atrakcja	Cotygodniowa atrakcja np. bitwy wojów, palenie czarownic, koronacja, początki państwa polskiego, Powstanie Wielkopolskie, wykorzystanie Szlaku Mitów i Legend, cykliczne nocne zwiedzanie Gniezna.	Poszukiwanie źródeł finansowania projektu, wspomaganie grup rekonstrukcyjnych.
G6	Stała atrakcja	Dorożki wraz z oprawą artystyczną/kostiumową.	Rozmowy z urzędem miasta i starostwem powiatowym w celu udostępnienia infrastruktury.
G7	Wpływ na decyzje władz	Stworzenie ciała przy prezydencie lub staroście składającego się ze wszystkich osób/instytucji związanych z turystyką.	Rozmowy z prezydentem oraz starostą.
G8	Tania baza noclegowa	Stworzenie pól campingowych.	Rozmowy z urzędem miasta i starostwem powiatowym w celu udostępnienia infrastruktury.
G9	Informacja turystyczna	Aktualizacja stron internetowych urzędu miasta i starostwa powiatowego.	Rozmowy z prezydentem oraz starostą.
G10	Informacja turystyczna	Postawienie tablic informacyjnych na temat patronów ulic.	Poszukiwanie źródeł finansowania, rozmowy z prezydentem.
G11	Informacja o ofercie kulturalnej	Stworzenie planu imprez kulturalnych na cały rok.	Polepszenie przepływu informacji pomiędzy instytucjami kultury i urzędami.
G12	Kolej Wąskotorowa	Stworzenie wokół kolejki stacji tematycznych np. gniazda orłów białych, „niespodziewane problemy podczas podróży” (przewrócone drzewo, awaria itp.), muzeum na końcowej stacji, zmodernizować ją i wypromować.	Poszukiwanie źródeł finansowania projektu, partnerstwo publiczno-prywatne.
G13	Informacja turystyczna	Foldery promocyjne miasta oraz powiatu dostępne w hotelach.	Rozmowy z prezydentem, starostą oraz właścicielami hoteli.
G14	Start Gniezno	Wymiana folderów promocyjnych miasta i powiatu z innymi klubami żużlowymi.	Rozmowy ze Startem Gniezno, prezydentem oraz starostą.
G15	Promocja Gniezna na zewnątrz	„Gniezno za pół ceny”.	Rozmowy z prezydentem, starostą oraz przedsiębiorcami.
k1	Niewykorzystane stare koryto Warty	Atrakcje turystyczne wzdłuż Warty, bulwar, zagospodarowanie terenu, kawiarnie przy Zamku, statek pływający (restauracja), spływy kajakowe.	Negocjacje z władzami powiatowymi oraz zabieganie o fundusze europejskie.
k2	Brak bazy noclegowej	Rozbudowa hoteli, agroturystyka, prywatne apartamenty, pensjonaty, pola campingowe.	Zachęty podatkowe, stworzenie w kooperacji z prywatnymi przedsiębiorcami atrakcji przyciągających turystów.
k3	Zaniedbany zamek	Kolejka wąskotorowa potowarowa - podróż szlakiem wraz ze zwiedzaniem zamku.	Zawiązanie partnerstwa publiczno-prywatnego.

k4	Brak miejsc do odpoczynku dla rodzin z dziećmi	Park linowy w Kościelcu.	Rozmowy z władzami gminy.
k5	Brak miejsc do odpoczynku dla starszych osób	Uzdrowisko – sanatorium w Kopalni Soli w Kłodawie.	Partnerstwo lokalne, rozmowy z dyrekcją kopalni.
k6	Mało turystów i mało atrakcji dla mieszkańców	Imprezy cykliczne (dzień ogórka – uatrakcyjnienie medialne np. bitwa na mizerie, dzień ziemniaka, itp.) – koordynacja terminów. Majówka dla rodzin z dziećmi, piknik rodzinny, każda gmina powinna wyspecjalizować się w jakiejś cyklicznej imprezie.	Wielostronne rozmowy z władzami poszczególnych gmin.
k7	Mało turystów i mało atrakcji dla mieszkańców	Aquanarium – wystawa ryb/rybek z całego świata wraz z basenem ze zjeżdżalnicami i kompleksem SPA – propozycja nazwy „Łazienki Kolskie”?	Partnerstwo lokalne w oparciu o uzyskane fundusze europejskie oraz w ścisłej współpracy z zakładami produkującymi armaturę sanitarną w Kole. Mógłby to być równocześnie obiekt wystawienniczy.
k8	Mało turystów i mało atrakcji dla mieszkańców	Park rozrywki dla dzieci i młodzieży typu „Park Dinozaurów”, ścianki wspinaczkowe, trasy rowerowe, quadowe, miejsce na obozy dla młodzieży.	Partnerstwo lokalne związane między władzami gminy, prywatnymi przedsiębiorcami oraz organizacjami społecznymi.
k9	Rewitalizacja kanału w Ruszkowie	Plaża, wynajem łódek, rowerów wodnych i pola campingowego.	Stowarzyszenia i władze powiatu – partnerstwo lokalne.
k10	Brak wież widokowych	Wieże widokowe – lunety.	Środki publiczne oraz środki europejskie.
k11	Rozpoznawalność Koła na forum Wielkopolski	Festiwal pieśni chóralnych w kilku Kościołach – połączenie z tematyką sakralną w Brdowie; Festiwal „Koło Blussa” np. w parku obok zamku; festiwal zespołów ludowych dla każdej grupy wiekowej, np. Muzyka rockowa czerpiąca źródła z muzyki ludowej.	Stowarzyszenia i władze powiatu – partnerstwo lokalne.
k12	Rozpoznawalność Koła na forum Wielkopolski	Atlas turystyczny. Imprezowy kalendarz internetowy.	Publiczne środki gminne i powiatowe – kooperacja.
k13	Brak atrakcji	Zorganizowanie „Nocy Świętojańskiej” – stroje ludowe, ogniska, imprezy nad Wartą.	Stowarzyszenia i władze powiatu – partnerstwo lokalne.
k14	Połączenie gmin w jednym przedsięwzięciu	Powiat dzieciom, piknik rodzinny skupiający 11 gmin z włączeniem osób niepełnosprawnych.	Stowarzyszenia i władze powiatu – partnerstwo lokalne.
k15	Brak imprez kulturalnych w Kole	Fabryka nowych inicjatyw „barak kulturalny” (malarstwo, muzyka, itp.).	Stowarzyszenia i władze powiatu – partnerstwo lokalne. Instytucje kultury.
k16	Brak imprez w Kole dla młodzieży	Teatr uliczny (przeгляд teatrów młodzieżowych).	Stowarzyszenia i władze powiatu – partnerstwo lokalne. Szkoły z terenu całego powiatu.
k17	Brak miejsc do organizacji imprez plenerowych	Wybudowanie sceny w kształcie koła, na którym miałyby się odbywać imprezy plenerowe.	Rozmowy z władzami lokalnymi – powiat/miasto.
k18	Brak imprez	Blonie „Turniej rycerski” lub organizacja imprez rekonstrukcyjnych nawiązujących do różnych epok wraz z piknikiem rodzinnym.	Stowarzyszenia i władze powiatu – partnerstwo lokalne. Instytucje kultury.
k19	Brak promocji	Targi rolnicze w Kościelcu.	Rozmowy z władzami powiatu.

K1	Odpady komunalne	Edukacja ekologiczna związana z nową ustawą o utrzymaniu czystości i porządku w gminach.	Wydanie informatorów dla mieszkańców we współpracy z władzami poszczególnych gmin i władzami powiatu.
K2	Zanieczyszczone powietrze	Potrzeba edukacji. Większe wykorzystanie potencjału energii odnawialnej.	Budowa systemu zachęt do podłączania się do sieci ciepłej lub gazowej. Promocja energii odnawialnej w społeczności lokalnej, np. wiatrowej. Zwrócenie się do gmin o wyznaczenie obszarów pod elektrownie wiatrowe (plan zagospodarowania przestrzennego) – można utworzyć wspólne przedsięwzięcie zrzeszające gminy.
K3	Odpady komunalne	Akcja informacyjna dotycząca zmian w gospodarce odpadami komunalnymi.	Przygotowanie ulotek informacyjnych opisujących jak ma wyglądać selektywna zbiórka odpadów.
K4	Mała ilość lasów i drzew	Wspieranie akcji sadzenia drzew.	Rozmowy z władzami lokalnymi.
K5	Za mało wód gruntowych	Uzupełnienie poziomu wód w jeziorach Wilczyńskim i Budzińskim.	Rozmowy z władzami PAK Kopalni Węgla Brunatnego Konin S.A.
K6	Brak szlaków turystycznych	Tworzenie nowych i rozbudowa istniejących szlaków turystycznych.	Promowanie turystyki sakralnej, np. szlak kultu religijnego (Kawnice, Bienieszew, Kazimierz Biskupi, Licheń). Budowa drogi z Kawnic do Bienieszewa.
K7	Muzea	Większa popularyzacja Muzeum Okręgowego w Koninie.	Akcja promocyjna w Internecie oraz rozmowy z dyrekcją muzeum.
K8	Szlaki wodne	Lepsze wykorzystanie szlaków wodnych, zwłaszcza Warty i kanałów Warta-Gopło.	Wyznaczenie tras i budowa przystani kajakowych. Budowa toru regatowego na kanale Ulgi.
K9	Turystyka wodna	Popularyzacja szlaków wodnych (Mała i Wielka Pętla Wielkopolski).	Organizacja spływów kajakowych.
K10	Brak informatorów turystycznych	Stworzenie nowych informatorów turystycznych i stron internetowych.	Współpraca z Centrum Informacji Turystycznej. Przeprowadzenie badań ruchu turystycznego.
K11	Zbiornik retencyjny	Zagospodarowanie istniejącego zbiornika.	Zasilanie zbiornika wodami kopalnianymi.
K12	Bulwary Konińskie	Zagospodarowanie i rozwój.	Doprowadzenie prądu, bieżącej wody. Organizacja przystani dla turystów.
K13	Agroturystyka	Promocja regionów.	Konkursy pieczenia chleba, przetworów i dania miesiąca. Konkursy na ciekawe potrawy. Zagospodarowanie terenów na łowiska.
K14	Bazy dla turystów	Camping Park dla turystów blisko zjazdu z autostrady.	Rozmowy z właścicielami terenów przy zjeździe z autostrady oraz władzami lokalnymi.
K15	Festiwale	Otwarcie festiwalu blisko bulwarów w celu promocji miejsca.	Rozmowy z władzami lokalnymi oraz instytucjami kultury.
K16	Turystyka pakietowa	Promocja idei turystyki pakietowej i przygotowanie oferty.	Rozmowy z Lokalną Organizacją Turystyczną oraz Oddziałem PTTK w Koninie.
K17	Pamiątki	Produkcja i dystrybucja pamiątek lokalnych.	Rozmowy z władzami lokalnymi oraz prywatnymi przedsiębiorcami.
S1	Zanieczyszczone jezioro słupeckie	Oczyścić jezioro, uzdatnić wodę i stworzyć infrastrukturę turystyczną.	Rozmowy z władzami lokalnymi oraz prywatnymi przedsiębiorcami.
S2	Domki letniskowe i pola campingowe	Rozbudować infrastrukturę związaną z wypoczynkiem w domkach letniskowych i polach campingowych.	Rozmowy z władzami lokalnymi oraz prywatnymi przedsiębiorcami.
S3	Agroturystyka	Zachęcać mieszkańców wsi do rozpoczęcia działalności agroturystycznej.	Promocja idei gospodarstwa agroturystycznego. Rozmowy z osobami chcącymi założyć takie gospodarstwo.

S4	Wędkowanie	Promocja wędkowania nad jeziorem.	Rozmowy z władzami lokalnymi oraz Polskim Związkiem Wędkarskim.
S5	Drogi rowerowe	Rozbudowa dróg rowerowych.	Rozmowy z właścicielami dróg (powiat, gminy) i lobbings na rzecz budowy nowych ścieżek rowerowych, np. na trasie Słupca – Giewartów.
S6	Niewykorzystany potencjał Powidza	Promocja Powidza i jego walorów turystycznych.	Rozmowy z władzami Powidza oraz lokalnymi organizacjami.
S7	Lokalne atrakcje	Promocja imprezy w gminie Łądek – rekonstrukcje historyczne.	Nadanie imprezie charakteru regionalnego. Promocja w mediach. Rozmowy z władzami lokalnymi.
S8	„Marina” w gminie Łądek	Rozbudowa usług gastronomicznych.	Rozmowy z lokalnymi przedsiębiorcami.
S9	Szlak dydaktyczny – przyrodniczy	Współpraca w organizacji szlaku dydaktycznego – przyrodniczego.	Rozmowy z władzami gminy Zagórów.
S10	Kolejka wąskotorowa	Organizacja lokalnych przewozów kolejką wąskotorową.	Rozmowy z władzami lokalnymi.

ZMIANY GOSPODARCZE POPRZEZ TWORZENIE SPRZYJAJĄCYCH WARUNKÓW DLA ROZWOJU INWESTYCJI PRZEMYSŁOWYCH ORAZ RESTRUKTURYZACJI I UNOWOCZEŚNIENIU ROLNICTWA

Lp.	Problem/obszar działań	Cel	Rozwiązanie
W1	Bardzo niski (poniżej 5%) udział terenów posiadających plany zagospodarowania przestrzennego	Stworzenie planów zagospodarowania przestrzennego.	Lobbowanie wśród władz poszczególnych gmin oraz powiatu.
W2	Kabina ciszy po firmie Tonsil	Wykorzystanie kabiny ciszy po firmie Tonsil w celach przemysłowych i/lub turystycznych.	Ustalenie kto jest właścicielem i lobbowanie na rzecz wykorzystania kabiny. Ocena nagłośnienia w kabinie przez byłych pracowników Tonsilu. Agencja ratingowa urządzeń pod kątem głośności, jakości dźwięku. Atrakcja turystyczna – pobyt w niej dostarcza niespotykanych wrażeń.
W3	Reaktywacja firmy Tonsil	Reaktywacja firmy Tonsil – być może w innej formie.	Brak pomysłu na realizację celu.
W4	Przemysł	Konieczność sprowadzenia nowego inwestora, który stworzy nowe miejsca pracy.	Lobbowanie wśród władz poszczególnych gmin oraz powiatu.
W5	Produkty regionalne	Promocja i sprzedaż produktów regionalnych. Targi produktów regionalnych.	Rozmowy z władzami lokalnymi oraz z osobami, które specjalizują się w wyrobach regionalnych wszelkiego rodzaju.
W7	Produkty ekologiczne	Promocja i sprzedaż produktów ekologicznych.	Rozmowy z gospodarzami w kwestii produkcji ekologicznej. Lobbings na rzecz wsparcia władz lokalnych dla promocji tego przedsięwzięcia.
W8	Park maszynowy po firmie Mikroma	Założenie spółdzielni pracy dla kobiet.	Rozmowy z właścicielem parku maszynowego po firmie Mikroma.
W9	Produkty chińskie	Promocja produktów regionalnych i akcja dyskredytująca produkty chińskie.	Działania marketingowe przeciwdziałające kupowaniu „chińszczyzny” na rzecz wyrobów regionalnych.
W10	Nowoczesność	Inteligentne domy, centrum designu architektonicznego z zastosowaniem najnowszych technologii w połączeniu z byłym Tonsilem (kabina akustyczna).	Ustalenie kto jest właścicielem i lobbowanie na rzecz wykorzystania kabiny. Ocena nagłośnienia w kabinie przez byłych pracowników Tonsilu. Rozmowy z władzami lokalnymi.
T1	Strefy inwestycyjne	Przygotowanie gruntów i terenów pod inwestycję – uzbrojenie terenu.	Zaangażowanie gmin w proces uzbrojenia terenu pod inwestycje.

T2	Brak inwestorów	Stworzenie planów zagospodarowania przestrzennego.	Mobilizacja władz gminnych w celu przygotowania i przyjęcia planów zagospodarowania przestrzennego.
T3	Źródła geotermalne	Budowa basenów w powiecie z wykorzystaniem źródeł energii odnawialnej.	Rozmowy z władzami lokalnymi oraz z potencjalnymi inwestorami prywatnymi.
T4	Brak inwestorów	Stworzenie Klastra Mechaniczno -Drewno-Ekonomicznego.	Rozmowy z władzami lokalnymi oraz organizacjami zrzeszającymi przedsiębiorców.
T6	Brak inwestorów	Budowa Ogólnopolskiego Centrum Handlu Chińszczyzną, pozyskanie towarów wysokogatunkowych, stworzenie miejsc pracy.	Rozmowy z władzami powiatu.
T7	Brak własnych środków	Pozyskiwanie funduszy unijnych, inwestycje w innowacje.	Rozmowy z władzami gminnymi, powiatowymi oraz w firmami zajmującymi się obsługą projektów finansowanych ze środków Unii Europejskiej.
T9	Zespół szkół zawodowych kształci wyłącznie w zawodach nadwyżkowych	Wprowadzenie nowych typów nauczania, zawodów z przyszłością i perspektywą zdobycia pracy.	Rozmowy z dyrekcją Zespołu Szkół Zawodowych.
T10	Rozwój gospodarczy	Nawiązanie ścisłej współpracy między gminami.	Powołanie Rady Gospodarczej, która działałaby w sposób ciągły i zrzeszała zarówno władze gminne jak i przedsiębiorców.
T12	Brak wizji rozwoju terenów pokopalnianych	Wypracowanie wizji rozwoju terenów pokopalnianych.	Podtrzymanie kontaktów z właścicielami kopalni i elektrowni – wypracowanie wspólnej wizji rozwoju.
G1	Trasa S5	Wykorzystanie bliskości trasy S5 i uzbrojenie terenów inwestycyjnych.	Rozmowy z właścicielami terenów wokół S5, szczególnie w okolicy zjazdów z trasy. Rozmowy z władzami powiatu i poszczególnych gmin.
G2	Położenie geograficzne i znaczenie historyczne	Stworzyć klimat do rozwoju drobnej wytwórczości pamiątek i gadżetów związanych z historią początków państwowości polskiej.	Rozmowy z prywatnymi przedsiębiorcami, którzy mogliby produkować pamiątki.
G3	Brak odpowiedniej ilości miejsc parkingowych w centrum miasta Gniezna	Budowa parkingu wielopoziomowego.	Rozmowy z władzami miasta.
G4	Tereny inwestycyjne	Uzbrojenie terenów w okolicach rzeki Welny.	Zrehabilitowanie i udrożnienie rzeki Welny, uzbrojenie i sprzedaż atrakcyjnych terenów znajdujących się w posiadaniu miasta Gniezna.
G5	Parowozownia	Zmienić charakter parowozowni.	Sprzedaż na kompleks galerii na wzór Starego Browaru w Poznaniu.
G6	Trudności we współpracy miasta Gniezna z przyległą gminą Gniezno	Zlikwidować gminę Gniezno, połączyć rady i urzędy.	Nakłanianie władz i mieszkańców do przeprowadzenia referendum lokalnego w tej sprawie.
G7	Brak promocji terenów inwestycyjnych Łubowa przy S5 władze miasta Gniezna	Promocja terenów inwestycyjnych Łubowa przy S5 w celu skutecznego pozyskania inwestorów.	Rozmowy z prezydentem oraz starostą.
G8	Rynek Gnieźnieński – rewitalizacja	Stworzenie atrakcji, fontanny, oświetlenie itp.	Rozmowy z władzami lokalnymi celem rewitalizacji rynku tak, aby nie pustoszał, by rozwijał się handel pamiątkami regionalnymi, restauracje, czy chociażby lokale z miodem pitnym (ogłosić konkurs na najlepszy miód).
G9	Brak wytyczonego kierunku rozwoju przemysłu	Promocja przemysłu lekkiego.	Rozmowy z organizacjami zrzeszającymi przedsiębiorców.
k1	Przetwórstwo rolne	Reklama i promocja lokalnych wyrobów rolniczych.	Zebranie i promowanie lokalnych specjalności na całą Polskę oraz przygotowanie produkcji na export.

k2	Gospodarstwa agroturystyczne	Promocja agroturystyki poprzez informację, współpracę i środki europejskie.	Nawiązanie współpracy z Izłą Rolniczą w celu skutecznego: <ul style="list-style-type: none"> • pozyskiwania unijnych środków i dofinansowań; • stworzenia programu informacyjno-szkoleniowego; • stworzenia partnerstw między gminami.
k3	Wyroby gospodarstw rolnych	Promocja lokalnych wyrobów rolnych	Stworzenie „Koszyka Rolnika” – pakiety koszyków z warzywami i innymi produktami rolnym – dystrybucja bezpośrednia i przez Internet.
k4	Gospodarstwa agroturystyczne i ich determinanty rozwoju	Wzmocnienie potencjału gospodarstw agroturystycznych w regionie.	Wspieranie gospodarstw poprzez: <ul style="list-style-type: none"> • zwolnienia podatkowe za mniej niż 6 pokoi w ofercie (istnieje bowiem opór przed rozwijaniem ze względu na sposób opodatkowania oraz składkowania KRUS/ZUS); • reklama tradycyjna i w Internecie; • zwiększenie liczby atrakcji dla dzieci; • spływy kajakowe, wędkowanie, wycieczki rowerowe, grille, itp.
k5	Rozwój produktów regionalnych	Przezwyciężanie barier sanitarnych oraz uświadamianie korzyści płynących ze sprzedaży produktów regionalnych.	Akcja promocyjna w powiecie we współpracy z władzami powiatu i poszczególnych gmin.
k6	Tereny pod inwestycje	Wykorzystanie zjazdu z autostrady jako naturalnego miejsca do ulokowania dużych inwestycji.	Rozmowy z władzami gmin na temat przygotowania planów zagospodarowania przestrzennego, które zwiększą szanse na przyciągnięcie inwestora.
k7	Turbiny wiatrowe	Rozwój produkcji energii wiatrowej.	Rozmowy z właścicielami dogodnie położonych terenów na terenie powiatu.
k8	Przedsiębiorstwa rolne	Rozwijać przedsiębiorstwa rolne w następujących obszarach: przetwórnia cebuli, zbiór mały, zielarstwo oraz skup zielarski.	Rozmowy z rolnikami
K1	Mało firm doradczych z zakresu działalności pozarolniczej	Stworzenie punktu doradczego.	Rozmowy z władzami powiatu i poszczególnych gmin na temat lepszej obsługi i komunikatywności z rolnikami. Podstawowa informacja dla rolników ogólnie dostępne w punktach informacyjnych.
K2	Mentalność chłopska	Zmotywować do brania udziału w spotkaniach informacyjnych.	Przeprowadzenie akcji promocyjnej nt. samokształcenia, organizacja praktyk zawodowych we współpracy z Powiatowym Urzędem Pracy itp.
K3	Niechęć powrotu młodzieży na wieś	Stworzenie dobrych warunków do samorozwoju i kształcenia.	Rozmowy ze szkołami kształcącymi na kierunkach technicznych i zawodowych, praktyki „innowacje rolnicze”.
K4	Brak zaufania rolników do tworzenia grup producenckich oraz spółdzielni	Poszerzenie świadomości rolników na temat tworzenia partnerstw pod hasłem „Razem możemy więcej”.	Rozmowy z indywidualnymi rolnikami, nawiązanie współpracy z Izłą Rolniczą i w efekcie łączenie mniejszych gospodarstw rolnych oraz wspólne wnioskowanie o różnorodne dotacje.
K5	Małe gospodarstwa rolne, emigracja rolników za granicę (wyjazdy w poszukiwaniu pracy)	Program wsparcia małych gospodarstw na wypadek nieurodzaju.	Dofinansowania dla rolników i programy, które mogą pomagać rolnikom w mniejszej gospodarce. Pomoc w rozwoju i w przypadku niepowodzeń sadowniczych itp.
K6	Dwa światy „Miasto – Wieś”, wykształcenie na wsi głównie podstawowe i zawodowe	Pomoc socjalna dla osób chcących zdobyć wyższe wykształcenie.	Rozmowy z instytucjami publicznymi oraz prywatnymi przedsiębiorstwami na temat pomocy osobom pochodzącym ze wsi, które chciałyby się kształcić.
K7	Przywiązanie do swojej ziemi, problem oddania w dzierżawę lub sprzedaż	Zwiększenie świadomości rolników na temat korzyści płynących ze sprzedaży bądź dzierżawy ziemi.	Rozmowy z Izłą Rolniczą oraz indywidualnymi rolnikami.

K8	Przedsiębiorczość wśród rolników	Rozszerzenie działalności pozarolniczej, zwiększanie świadomości prowadzenia własnej działalności gospodarczej.	Rozmowy z Izbą Rolniczą oraz indywidualnymi rolnikami.
K9	Brak współpracy na rzecz rozwoju infrastruktury.	Przełamać niechęć między gminami i promować wspólne przedsięwzięcia	Rozmowy z władzami poszczególnych gmin oraz władzami powiatu.
K10	Stworzenie komplementarnej oferty przez wszystkie gminy powiatu.	Promowanie tego, czym dana gmina może się pochwalić i poprzez to przyciągnąć inwestorów.	Rozmowy z władzami poszczególnych gmin oraz władzami powiatu.
K11	Problemy komunikacyjne między władzami poszczególnych gmin.	Wspólne promowanie dobrych pomysłów oraz powrót do „starych”, wypróbowanych sposobów działania.	Rozmowy z władzami poszczególnych gmin oraz władzami powiatu.
K12	Marka, która wyróżniałaby region	Wypracowanie listy produktów, które wyróżniałyby region na mapie Polski i Wielkopolski.	Rozmowy z władzami gmin, władzami powiatu, prywatnymi przedsiębiorstwami oraz organizacjami społecznymi. Zawiązanie partnerstwa.
K13	Wspólna promocja walorów inwestycyjnych	Podjęcie współpracy i promowanie się na arenie regionalnej, krajowej oraz międzynarodowej.	Rozmowy z władzami gmin, władzami powiatu, prywatnymi przedsiębiorstwami oraz organizacjami społecznymi. Zawiązanie partnerstwa.
S1	Poszukiwanie niszy produkcyjnej	Stworzenie produkcji ekologicznej.	Rozmowy z indywidualnymi przedsiębiorstwami.
S2	Przetargi publiczne	Zmiana ustawy, by nie musiała decydować jedynie cena	Lobbowanie wśród parlamentarzystów pochodzących z tego regionu.
S3	Strefa ekonomiczna	Poszerzenie strefy dla przyciągania innych inwestorów.	Rozmowy z władzami strefy ekonomicznej oraz z władzami lokalnymi.
S4	Brak wystarczającej promocji inwestycji	Promocja terenów inwestycyjnych.	Rozmowy z władzami lokalnymi.
S5	Ograniczający możliwości inwestycyjne wskaźnik zadłużenia samorządów	Zmiana prawa, przywrócenie wcześniejszych rozwiązań.	Lobbowanie wśród parlamentarzystów.
S6	Nieefektywna polityka prorodzinna	Zmiany regulacji prawnych w kierunku skuteczności wzrostu demograficznego	Lobbowanie wśród parlamentarzystów.
S7	Brak możliwości kąpiei w jeziorze w Słupcy	Budowa basenu w pobliżu jeziora.	Partnerstwo publiczno-prywatne.
S8	Niewystarczające wykorzystanie środków unijnych	Poprawa absorpcji środków pomocowych, jako szansa na rozwój.	Stworzyć partnerstwa na rzecz aplikacji o środki unijne.

ZMIANY GOSPODARCHE POPRZEZ ROZWÓJ INFRASTRUKTURY, PRZECIWDZIAŁANIE WYKLUCZENIU SPOŁECZNEMU ORAZ EDUKACJĘ

Lp.	Problem/obszar działań	Cel	Rozwiązanie
W1	Drogi	Utwardzenie dróg niższej kategorii kostką brukową, jako sposób na obniżenie kosztów.	Wykorzystanie do pracy więźniów, pozyskanie funduszy, wykorzystanie bezrobotnych – roboty publiczne.
W2	Kanalizacja	Zwiększenie liczby podłączeń kanalizacyjnych w powiecie.	Rozmowy z władzami powiatu oraz poszczególnych gmin.

W3	Środki unijne	Poprawa absorpcji środków unijnych.	Partnerstwo publiczno-prywatne, szkolenia, kampanie informacyjne, współpraca z Gnieźnieńską Agencją Rozwoju Gospodarczego, Konińską Izbą Gospodarczą, konkurs na najlepsze dofinansowanie projektu ze środków europejskich.
W4	Sektor pozarządowy	Zmiana mentalności, nakierowanie na działanie długookresowe a nie jednozadaniowe.	Szkolenia, rozmowy, przeznaczenie większych finansów dla trzeciego sektora.
W5	Zakład aktywizacji zawodowej	Stworzyć zakład aktywizacji zawodowej w pałacu w Mikuszewie	Rozmowy z właścicielem pałacu.
W6	Spółdzielnie socjalne	Tworzyć i wspierać spółdzielnie socjalne w kwestii zarządzania.	Akcja promująca zakładanie spółdzielni we współpracy z władzami lokalnymi.
k1	Zła jakość dróg powiatowych, rozmyta odpowiedzialność za drogi	Poprawa jakości dróg.	Rozmowy z władzami powiatu oraz poszczególnych gmin.
k2	Brak inwestorów	Stworzenie planów zagospodarowania przestrzennego.	Rozmowy z władzami poszczególnych gmin.
k3	Emigracja młodzieży po zakończeniu nauki	Poprawa warunków życia dla młodzieży.	Stworzenie miejsc pracy poprzez przyciąganie inwestorów. Atrakcyjne miejsca zamieszkania, miejsca w przedszkolach, dobra opieka medyczna itp. Rozmowy z władzami lokalnymi.
k4	Brak współpracy pomiędzy gminami	Nawiązanie realnej współpracy pomiędzy gminami w powiecie.	Rozmowy z władzami powiatu oraz poszczególnych gmin.
k6	Brak instytucji – grup doradczych	Przeszkolenie grupy ludzi, która zajmowałaby się projektami w swojej gminie.	Rozmowy z władzami lokalnymi oraz z firmami prowadzącymi tego rodzaju szkolenia.
k7	Brak własnych środków	Pozyskiwanie funduszy unijnych, inwestycje w innowacje.	Lobbying na rzecz większej aktywności w pozyskiwaniu środków zewnętrznych, w tym przede wszystkim unijnych.
k9	Obawa przed połączeniem wspólnych sił między sektorem samorządowym i prywatnym	Promocja idei partnerstwa publiczno-prywatnego.	Rozmowy z władzami lokalnymi oraz prywatnymi przedsiębiorcami.
k10	Wspólny cel w skali subregionu	Nawiązanie partnerskich relacji w skali powiatów w subregionie.	Rozmowy z władzami powiatu słupskiego i powiatów ościennych.
K1	Bezrobocie	Kontynuowanie działania Klubów Pracy.	Popularyzacja idei „Klubu Pracy”, rozmowy z Powiatowym Urzędem Pracy.
K2	Bezrobocie	Realizacja projektów przeciwdziałających bezrobociu.	Rozmowy z władzami lokalnymi, organizacjami społecznymi oraz z Powiatowym Urzędem Pracy.
K3	Wykluczenie społeczne	Zmniejszenie wykluczenia społecznego.	Wzrost uczestnictwa dzieci w wychowaniu przedszkolnym, poprawa jakości kształcenia na poziomie gimnazjalnym i średnim, radykalne ograniczenie ubóstwa skrajnego, ograniczenie bezrobocia długookresowego, zmniejszenie bezrobocia młodzieży, zwiększenie poziomu zatrudnienia wśród osób niepełnosprawnych, upowszechnienie ubezpieczenia zdrowotnego.
K4	Ubóstwo	Minimalizacja ubóstwa.	Środowiskowa praca socjalna, zatrudnienie asystenta rodziny. Realizacja projektu „Równe Szanse”. Dyżury specjalistów z Ośrodka Poradnictwa Rodzinnego i Interwencji Kryzysowej z zakresu poradnictwa rodzinnego oraz prawa, współpraca z PUP, dożywianie dzieci w szkołach, paczki na święta.

K5	Przepływ informacji między Gminnymi Ośrodkami Pomocy Społecznej a Powiatowym Urzędem Pracy	Porozumienie Gminnych Ośrodków Pomocy Społecznej z Powiatowym Urzędem Pracy.	Kontynuacja współpracy w ramach wprowadzenia Polityki Bezpieczeństwa i Instrukcji Zarządzania Systemem Informatycznym dla Samorządowej Elektronicznej Platformy Informacyjnej. Dzięki temu programowi pracownicy socjalni mają wgląd w historię osoby bezrobotnej; Informacje o statusie osoby zarejestrowanej, informacje o innych świadczeniach pobieranych w PUP.
K6	Brak umiejętności praktycznych wśród uczniów szkół gimnazjalnych i średnich	Program „Forma symulacyjna”.	Rozmowy z dyrekcjami szkół, prywatnymi przedsiębiorcami oraz władzami lokalnymi.
K7	Aktywizacja osób starszych	Tworzenie Uniwersytetów III Wieku.	Lobbing na rzecz rozpowszechnienia tej idei.
K8	Brak postaw przedsiębiorczych wśród młodzieży	Aktywna forma nauczania przedsiębiorczości w szkołach	Rozmowy z dyrekcjami szkół oraz władzami lokalnymi.
K9	Negatywne wzorce dla młodzieży	Zmianianie relacji między rodzicem, szkołą i uczniem.	Plan działania: • zdynamizować kontakty nauczyciel – rodzic; • rajdy rodzinne dla rodziców, uczniów i nauczycieli; • obóz dla dzieci i rodziców; • przygotowanie tematów do rozmów z dziećmi.
K10	Brak wzorców do naśladowania przez młodzież	Zapraszanie absolwentów do szkół w ramach programu „Skoro im się udało, Ty też dasz radę”.	Rozmowy z dyrekcjami szkół oraz z absolwentami tych placówek.
S1	Emigracja młodzieży	Stworzenie warunków gospodarczych atrakcyjnych dla młodzieży.	Rozmowy z władzami lokalnymi, organizacjami społecznymi i przedsiębiorcami.
S2	Bramka zjazdowa na autostradzie implikuje podwójne opłaty, co zniechęca do zjazdu podróżnych tranzytowych	Likwidacja bramki lub zmiana systemu pobierania opłat, tak by odcinek Września Konin kosztował tyle samo, niezależnie czy ktoś się zatrzymuje w Słupcy, czy też nie.	Lobbing na rzecz dokonania zmian.
S3	Komunikacja w powiecie	Poprawić komunikację tak, aby można dojeżdżać z gmin do pracy do Słupcy lub do strefy ekonomicznej na 6.00 rano.	Dopłaty do komunikacji publicznej ze strony samorządu, tak by poprawić opłacalność utrzymywania linii.
S4	Kolej wąskotorowa	Rewitalizacja.	Rozmowy z władzami powiatu gnieźnieńskiego.
S5	Dojazd np. do H&M w Gądkach	Dopłacać do przejazdów.	Rozmowy samorządu z H&M/firmą pośredniczącą.
S6	Brak systemu poszukiwania inwestorów	Stworzenie mapy inwestycyjnej.	Współpraca z samorządem i stowarzyszeniem zajmującym się tworzeniem mapy inwestycyjnej.

Subregionalna Komisja Dialogu Społeczno-Gospodarczego

Nieco inny charakter od posiedzeń Powiatowych Rad Gospodarczych miały spotkania członków Subregionalnej Komisji Dialogu Społeczno-Gospodarczego, które odbywały się w Koninie z udziałem reprezentantów wszystkich rad. Na ww. spotkaniach zarysowano cztery ogólne obszary zainteresowań, nad którymi dyskutowano we wspólnym gronie, próbując dokonać swego rodzaju syntezy oraz porównania wypracowanych na posiedzeniach rad rozwiązań.

Pierwsze spotkanie poświęcone zostało turystyce w subregionie konińskim. W dyskusji okazało się, że brakuje odnośników do stref inwestycyjnych na stronach urzędów powiatowych czy gminnych w zakładce turystyka. Chociaż taki zarzut wzbudził pewne zdziwienie członków komisji, to okazało się, że w dobrze realizowanej turystyce biznesowej i pakietowej właśnie o to chodzi. Szukając oferty turystycznej i przyjeżdżając na miejsce, turysta-inwestor może być skłonny ulokować tu swoje pieniądze. Stąd dobrze byłoby, gdyby w tym obszarze dokonano stosownej korekty.

Okazało się również, że wiele serwisów internetowych posiada nieaktualne zakładki, np. informujące o nadchodzącej imprezie kulturalnej, której termin minął ponad trzy miesiące temu. To nie powinno mieć miejsca. Nieaktualne strony internetowe zniechęcają tych turystów, którzy poszukują w sieci informacji na temat możliwości i atrakcji regionalnych. Drugim poważnym zarzutem odnośnie prezentacji oferty turystycznej był fakt, że w znakomitej większości strony nie posiadają swoich dobrych odpowiedników w wersji obcojęzycznej. Jeśli bowiem zamieszczona jest informacja o angielskojęzycznej wersji serwisu, a po wejściu okazuje się, że tekst nadal widnieje po polsku to poszukujący informacji turysta zagraniczny będzie tym faktem zniechęcony. Zwrócono także uwagę, że foldery i ulotki reklamujące szlaki turystyczne zawierają jedną ważną wadę. Otóż dowiadujemy się z nich dużo na temat samej atrakcji, ale nie ma tam informacji na temat niezbędnej infrastruktury, z której chciałby skorzystać turysta, jak chociażby gastronomia. Czasem brakuje także informacji o bazie hotelowej, co jest poważnym mankamentem szczególnie dla osób, które planują pozostać nieco dłużej w subregionie. Pojawił się również postulat, aby próbować uzyskać dofinansowanie na wydanie folderów reklamowych przez prywatnych przedsiębiorców w ramach sponsoringu. Jednocześnie w takim wydawnictwie należy zamieszczać ofertę sponsorów, w szczególności restauratorów oraz hotelarzy.

W końcowej fazie spotkania przedyskutowano jeszcze to, co może łączyć powiaty w sferze turystyki. Niewątpliwie należy zwrócić szczególną uwagę na Szlak Piastowski oraz potrzebę jego intensywnej promocji. Zwrócono również uwagę, że dobrym pomysłem byłaby próba identyfikacji subregionu za pomocą lokalnych produktów turystycznych. Ciekawym pomysłem wydaje się stworzenie mapy produktów subregionalnych, czyli naniesienie na mapę subregionu obrazów symbolizujących wartościowe towary, w które warto byłoby się zaopatrzyć odwiedzając subregion. Wreszcie elementem wspólnym jest z całą pewnością woda, a więc jeziora i połączenia wodne. Zdaniem członków komisji potencjał ten jest nadal słabo wykorzystany i należałoby rozpocząć zintensyfikowane działania na rzecz ujednoczenia oferty wodnej w subregionie. Podobne sugestie dotyczyły zintegrowania szlaków rowerowych tak, aby granica administracyjna między gminami czy powiatami nie stanowiła bariery dla turystów chcących przejechać subregion wzdłuż i wszerz.

Na drugim spotkaniu dyskutowano o gospodarce, przedsiębiorczości, rozwoju oraz edukacji. Spotkanie zdominowały jednak tematy gospodarcze. Uczestnicy podnieśli kwestię współpracy między poszczególnymi powiatami w kwestii rozwoju gospodarczego, która w ich ocenie zawodzi. Za przykład podawano chociażby powiat słupecki i koniński. W dalszej kolejności pojawiały się postulaty dotyczące poszczególnych części subregionu. I tak w powiecie słupeckim poważnym problemem jest brak centrum przemysłowego, bowiem dominują gminy rolnicze. Nie ma też lidera, który byłby w stanie zdynamizować rozwój regionalny. Pomysłem wartym rozważenia jest stworzenie mapy inwestycyjnej, która w sposób obrazowy wskazywałaby możliwości lokowania kapitału prywatnym inwestorom. W powiecie wrzesińskim szczególną uwagę zwraca się na wysoki poziom bezrobocia, spowodowany m.in. upadkiem dużych przedsiębiorstw. Podkreślano, że w całym regionie na wyróżnienie zasługują Września i Nekla, które się rozwijają. Zdaniem członków komisji warto postawić na rozwój małych przedsiębiorstw usługowych, spółdzielni socjalnych, przetwórstwa rolno-spożywczego oraz rozwój sieci dróg. Podkreślano także, że stosunkowo dobrze rozwinęło się szkolnictwo ponadgimnazjalne, w tym m.in. klasy wojskowe. Podobnie jednak jak w Słupcy odczuwalny jest wyraźny brak

lidera gospodarczego, który byłby w stanie skoordynować działania na rzecz wzrostu gospodarczego. Wreszcie w powiecie gnieźnieńskim pojawiły się głosy, w których mówiono o barierach i szansach rozwoju przedsiębiorczości. Dofinansowanie ze środków Unii Europejskiej na rozpoczęcie działalności gospodarczej, wolne strefy ekonomiczne, zagłębienie importu samochodów, trzy niezależne byty w Gnieźnie: miasto, gmina i powiat, grupa producentów oraz trasa S5 mogą być traktowane zarówno jako szansa, jak i zagrożenie. Miasto Gniezno posiada stosunkowo dużo terenów inwestycyjnych, ale co trzeba wyraźnie podkreślić, w znakomitej części są to tereny słabo uzbrojone, co dyskwalifikuje je już na starcie w konkurencji z innymi obszarami. W tej mierze jest wiele do zrobienia. Uczestnicy dyskusji podkreślali, że potrzebny jest dobry klimat dla przedsiębiorców w urzędach publicznych, bowiem to urzędnik świadczy usługi publiczne i odgrywa kluczową rolę w tej relacji.

Kolejne spotkanie poświęcone było dwóm zagadnieniom, a mianowicie partnerstwu publiczno-prywatnemu oraz wizji stworzenia w subregionie Aglomeracji Konińskiej. W kwestii partnerstwa publiczno-prywatnego członkowie komisji byli zgodni, że idea ta nie spotyka się z wielkim zainteresowaniem samorządowców z regionu, bowiem obarczona jest ona dużym ryzykiem. Przykłady napływające z całej Polski pokazują, że podjęcie się realnej współpracy międzysektorowej, w którą zaangażowane są środki Polski pokazują, że podjęcie się realnej współpracy międzysektorowej, w którą zaangażowane są środki publiczne, bardzo często kończy się udziałem prokuratora i postawieniem w stan oskarżenia. Te doniesienia bardzo zniechęcają do działania w oparciu o tę formułę. Członkowie komisji stwierdzili, że zaproponowane zasady działania partnerstwa publiczno-prywatnego nie do końca stanowią odpowiedź na zapotrzebowanie społeczne. Jest to jednak ten poziom zagadnień, na który komisja ani też Powiatowe Rady Gospodarcze nie mają realnego wpływu.

Drugie zagadnienie również było bardzo interesujące. Otóż powiat koniński, wszystkie wchodzące w jego skład gminy oraz miasto Konin rozpoczęły intensywne działania na rzecz utworzenia Aglomeracji Konińskiej, która ma być nową metodą zarządzania publicznego w regionie konińskim. Warto podkreślić, że pomysł ten spotkał się z zainteresowaniem wszystkich gmin wchodzących w skład powiatu konińskiego. W gronie członków komisji pojawiły się jednak obawy, czy ta inicjatywa nie będzie przysłowiowym gwoździem do trumny dla współpracy subregionalnej. Wydaje się jednak, że tego rodzaju pomysły są wymogiem czasu, a w jego realizacji należy upatrywać szans na poprawę bytu nie tylko gmin wchodzących w skład tego podmiotu, ale również regionów ościennych. Nic nie stoi bowiem na przeszkodzie, aby ten pomysł rozwijać, w tym również poszerzać terytorialnie. Wśród zagadnień, jakimi miałyby się zająć Aglomeracja Konińska wymienić należy przede wszystkim przygotowanie zintegrowanego systemu transportu czy chociażby planu rozwoju terenów inwestycyjnych.

Na ostatnim spotkaniu Subregionalnej Komisji Dialogu Społeczno-Gospodarczego dyskutowano na temat wyników badań prowadzonych w projekcie w szkołach gimnazjalnych subregionu konińskiego². Głos młodego pokolenia potwierdził tezę, że należy podjąć zdecydowane działania na rzecz zatrzymania młodych ludzi w subregionie. Deklarowana przez młodzież trzecich klas gimnazjów chęć opuszczenia swoich macierzystych miejscowości na stałe jest bardzo poważnym zagrożeniem. Oznacza to, że realnie relacja osób w wieku przedprodukcyjnym, produkcyjnym i poprodukcyjnym będzie dużo gorsza, aniżeli wskazują na to dane statystyczne. Zadaniem władz, organizacji społecznych, prywatnych przedsiębiorców i mieszkańców jest zachęcenie młodzieży do pozostania w regionie. Wydaje się, że jedynym sposobem aby to uczynić jest właściwa reakcja na ich oczekiwania, jakie zadeklarowali w prezentowanych wynikach badań ankietowych. Co ważne, zwrócono również uwagę na kwestię edukacji obywatelskiej, której główny ciężar spoczywa na rodzicach oraz szkole. Być może skuteczniejszą metodą dotarcia do młodego człowieka byłoby edukowanie

i uwrażliwienie jego rodziców, którzy jako swoistego rodzaju „pośrednicy” byłiby w stanie dotrzeć do swoich dzieci z pozytywnym przekazem. Jest to pomysł, który wymaga dokładniejszego zbadania, do czego zachęcali członkowie spotkania.

O kapitale ludzkim słów kilka

Jednym z kluczowych obszarów tematycznych, który znalazł się w orbicie zainteresowania uczestników posiedzeń Powiatowych Rad Gospodarczych, pojawiał się niemalże na wszystkich spotkaniach niezależnie od ich tematyki, a docelowo został również wniesiony pod obrady Subregionalnej Komisji Dialogu Społeczno-Gospodarczego, była kwestia szkolnictwa (edukacji dzieci i młodzieży). Uczestnicy poszczególnych spotkań zwracali uwagę zarówno na potrzebę ciągłego kształcenia ludzi młodych, jak również na problemy natury edukacyjnej i wychowawczej. W ocenie przedstawicieli poszczególnych środowisk istotnym problemem jest zauważalny przez nich brak zainteresowania ludzi młodych nauką i niechęć do dalszej edukacji. W sukurs temu idzie dość bierna postawa rodziców, którzy – jak wnosili uczestnicy poszczególnych Rad – nie dostrzegają żadnych problemów lub wręcz bagatelizują i usprawiedliwiają zachowanie swoich dzieci. Dość negatywne opinie zostały także sformułowane pod adresem placówek edukacyjnych (szkół różnych szczebli) ze szkołami technicznymi i zawodowymi na czele. Przedstawiciele pracodawców, reprezentanci organizacji pozarządowych, a nawet samorządowcy widzą dość obojętną, by nie powiedzieć bierną, postawę nauczycieli, którzy w związku z własną niemocą lub brakiem faktycznego zainteresowania przestali z pasją angażować się w proces nauczania. Często – zdaniem uczestników spotkań poszczególnych Rad Powiatowych – jest to wynikiem nieustannie przeprowadzanych reform administracyjnych, a nade wszystko programowych. Brak stałości procesu kształcenia, wespół z często anachronicznymi formami nauczania i dawno zdezaktualizowanymi treściami nie ma sensu. Tak wyedukowany młody człowiek nie jest bowiem interesującym „materiałem” na przyszłego pracownika. Sporo trudności sprawia również sama próba przyuczenia takiego absolwenta do zawodu (wykonywania określonych czynności).

Pozostając przy problemach natury edukacyjnej, uczestnicy poszczególnych Rad wskazywali również na pilną potrzebę nawiązania współpracy ze szkołami wyższymi. One także mają bowiem problem z odpowiednim doбором treści, zakresem materiału, umiejętnościami i kompetencjami, które przekazują młodemu pokoleniu. Wśród zgłaszanych postulatów i wskazywanych problemów pojawiły się również sugestie, by do poszczególnych regionów (powiatów) przyciągnąć profilowane placówki edukacyjne, a ich programy nauczania – także w ramach szerokich konsultacji różnych środowisk – dostosować do oczekiwań rynku i potrzeb zgłaszanych przez pracodawców.

Jednocześnie uczestnicy poszczególnych spotkań zwracali uwagę na problemy finansowe, jakie wiążą się z wykształceniem ludzi młodych. Przede wszystkim zwracano uwagę na koszty kształcenia i utrzymania studiujących. Uwadze zaangażowanych w prace poszczególnych Rad nie uszły problemy natury logistycznej i infrastrukturalnej, z którymi borykają się uczący się i studiujący. Problemem są bowiem dla nich nie tylko koszty edukacji, ale również dojazdy do szkół, uczelni, uniwersytetów.

Podjmując zagadnienia związane z szeroko rozumianym kapitałem społecznym, reprezentanci organizacji pozarządowych zwrócili uwagę na problem osób niepełnosprawnych lub wykluczonych społecznie. Pojawiły się głosy nawołujące do podjęcia zdecydowanych kroków, w efekcie których dojdzie

do aktywizacji tych grup społecznych³. Szczególnie w regionie wschodniej Wielkopolski ludzie z różnego rodzaju upośledzeniami, ograniczeni ruchowo lub też z innych przyczyn wykluczeni społecznie borykają się bowiem z wieloma barierami. Nieustannie pozostają oni poza rynkiem pracy, a ich problemy rzadko stają się przedmiotem szerokiej debaty publicznej⁴. Niewielkie miejscowości, gminy rolnicze i wsie nie są miejscem, gdzie ludzie z różnego rodzaju niepełnosprawnościami mogą się w pełni realizować⁵. Bardzo często pozostają oni „więźniami własnych domów”. Wciąż pokutuje przekonanie, że z takimi osobami nie należy się afiszować, a ich choroba to problem jedynie najbliższych. Znow więc – w dyskusjach toczonych na spotkaniach Powiatowych Rad Gospodarczych – pojawił się problem mentalności mieszkańców tego subregionu Wielkopolski. Jak można przypuszczać jest to w pewnym sensie kolejny sygnał, wskazujący gdzie najprawdopodobniej leży jedna z przyczyn trudności społeczno-gospodarczych tego regionu, i co powinno znajdować się w centrum uwagi tych, którym z różnych powodów bliski jest los mieszkańców tego terenu.

3 Warto jednak zaznaczyć, że w subregionie realizowany jest szereg projektów, których celem jest przeciwdziałanie wykluczeniu społecznemu oraz aktywizacja osób bezrobotnych. Dla przykładu projekt „ONa aktywna” realizowanym przez Agencję Rozwoju Regionalnego S.A. w Koninie, który jest skierowany do kobiet z powiatu konińskiego oraz tureckiego i współfinansowany jest ze środków Europejskiego Funduszu Społecznego w ramach Poddziałania 8.1.1 Programu Operacyjnego Kapitał Ludzki. Projekt adresowany jest do 70 niepełnosprawnych kobiet zamieszkałych i zameldowanych w Koninie, powiecie konińskim i powiecie tureckim, spełniających łącznie następujące kryteria:

- w wieku od 18 do 60 roku życia;
  - posiadające orzeczenie o niepełnosprawności – stopień lekki i umiarkowany,
  - pozostające bez zatrudnienia – w tym zarejestrowane jako bezrobotne lub poszukujące pracy.
- Uczestnicy projektu uzyskują wsparcie psychospołeczne, szkolenia zawodowe, szkolenia dodatkowe z ICT oraz będą mieli możliwość odbycia 6-miesięcznych staży zawodowych. Inną ciekawą inicjatywą był projekt „Dotacja – szansą dla mnie!” – którego druga już edycja realizowana jest przez Agencję Rozwoju Regionalnego S.A. w Koninie. W ramach projektu jego uczestnicy otrzymują następujące formy wsparcia i działania towarzyszące:

- warsztaty aktywizująco-motywuujące;
- opracowanie indywidualnej ścieżki udziału w projekcie z doradcą zawodowym;
- doradztwo psychologiczno-terapeutyczne;
- sykl szkoleń z podstaw prawnych działalności gospodarczej, podstaw obsługi komputera, marketingu internetowego/e-handlu, biznes planu oraz źródeł finansowania;
- ubezpieczenie od następstw nieszczęśliwych wypadków (NNW), materiały szkoleniowe, catering, zwrot kosztów dojazdu na szkolenia, zwrot za opiekę nad dzieckiem.

4 Aktywnością w na tym obszarze wykazuje się Powiatowy Urząd Pracy w Koninie, który realizował szereg projektów, których celem była aktywizacja osób bezrobotnych. Wśród tych najważniejszy warto wymienić chociażby projekt „NIE ZMARNUJ SZANSY” realizowany w latach 2008-2013 w ramach Programu Operacyjnego Kapitał Ludzki. Głównym celem projektu jest ułatwienie osobom bezrobotnym aktywnego zaistnienia na rynku pracy i osiągnięcia na nim jak najlepszej pozycji. Adresowany jest on do ogółu bezrobotnych, ze szczególnym uwzględnieniem osób w szczególnej sytuacji na rynku pracy. Inną ciekawą inicjatywą był projekt „AKTYWIZACJA ZAWODOWA OSÓB DŁUGOTRWALE BEZROBOTNYCH Z POWIATU KONIŃSKIEGO” realizowany w latach 2011-2012 w ramach Programu Operacyjnego Kapitał Ludzki. W ramach projektu do końca 2012 roku zaktywizowanych zostało około 100 osób długotrwale bezrobotnych. Każdy uczestnik projektu objęty został trzema formami wsparcia: grupową poradą zawodową, wybranym szkoleniem, służą pośrednictwa pracy. W ramach Projektu realizowane były szkolenia: „Księgowość komputerowa”, „Operator maszyn budowlanych – Operator koparko-ładowarki kl. III”, „Grafika komputerowa multimediów”, „Kurs Florystyki”, „Asystent osoby niepełnosprawnej”, „Opiekun w Domu Pomocy Społecznej”, „Kurs prawa jazdy kategorii C”, „Instruktor nauki jazdy kategorii B”. Wreszcie warto też wspomnieć o projekcie pilotażowym „Twoja Kariera – Twój Wybór”, który jest swoistego rodzaju pakietem działań inicjowanych bezpośrednio przez Ministra Pracy i Polityki Społecznej. Przewiduje on wprowadzenie innowacyjnej metody pracy z osobą bezrobotną polegającej na objęciu osoby bezrobotnej intensywną, indywidualną pomocą przez powiatowy urząd pracy od pierwszego dnia, w którym następuje rejestracja w urzędzie. Cel projektu jest przede wszystkim poprawa sytuacji młodych na rynku pracy. W jego ramach uczestnicy skorzystają z nowych form wsparcia stanowiących tzw. promesę aktywizacji młodych, która obejmuje następujące formy wsparcia: boni szkoleniowy, boni na kształcenie zawodowe i policealne, boni na kształcenie podyplomowe, boni stażowy, boni dla pracodawcy na zatrudnienie absolwenta szkoły wyższej oraz dotację na zasiedlenie.

5 Warto jednak podkreślić, że w subregionie funkcjonują sprawnie działające instytucje, głównie pozarządowe, które starają się aktywnie wspierać osoby wykluczone społecznie. Znakomitym przykładem jest tutaj Fundacja im. Doktora Piotra Janaszka PODAJ DALEJ, której pracownicy brali udział w projekcie.

Podsumowanie

U swego zarania Powiatowe Rady Gospodarcze, powołane w siedmiu powiatach subregionu konińskiego, określiły płaszczyzny współpracy i dialogu. W ich obrębie podjęto następnie dyskusję dotyczącą nie tylko ogólnej sytuacji regionu, ale także (jeżeli nie przede wszystkim) mechanizmów zaradczych, które należy wdrożyć, aby przeciwdziałać niekorzystnej sytuacji społeczno-gospodarczej w regionie. Każda z rad wskazała szereg problemów, celów koniecznych do osiągnięcia i w końcu sposób ich realizacji. Pomimo tego, że prace tych gremiów odbywały się oddzielnie, a sygnalizowane problemy, definiowane cele i wreszcie zgłaszane propozycje rozwiązań były omawiane niezależnie, ich zestawienie prowadzi do niezwykle ciekawych konkluzji. Otóż ten katalog zmian można bez żadnych obaw zaprezentować jako wspólny zestaw dyrektyw celowościowych – wskazań, co należy uczynić, aby zaradzić niekorzystnej sytuacji regionu. Przedłożone sugestie, zdefiniowane problemy i zaopiniowane rozwiązania w wielu punktach są bowiem zbieżne. Można z tego wnosić, że region północno-wschodniej Wielkopolski, w różnego rodzaju dokumentach i deklaracjach strategicznych zdefiniowany jako subregion koniński, boryka się z podobnymi problemami natury: społecznej, ekonomicznej, gospodarczej i kulturowej.

Z jednej strony jest to wciąż niedoinwestowany kapitał społecznych, tzn. słabo wykształcone kadry, osoby z wykształceniem podstawowym lub zawodowym. W regionie często pozostają jedynie ci, którzy nie podejmują żadnej pracy, w związku z różnymi obawami i często w związku z brakiem jakichkolwiek środków nie wyjeżdżający za granicę. Dodatkowo osoby wykształcone lub uczące się nie wracają do miejsca urodzenia, lecz po zdobyciu odpowiednich kwalifikacji podejmują pracę zarobkową w większych miastach lub również emigrują. Z drugiej strony są to wciąż problemy natury ekonomicznej i gospodarczej. A więc niekorzystne warunki dla inwestorów, problemy z dobrą lokalizacją i przygotowanymi terenami pod inwestycje. W ślad za tym idzie brak nowych miejsc pracy, brak perspektyw i ogólnie odczuwana potrzeba emigracji (przede wszystkim zarobkowej). Pewnym uzupełnieniem jest również kultura rozumiana nie tylko jako dostęp do teatrów, kin, muzeów, których brak, ale również system wartości i mentalność mieszkańców, którzy często wciąż mają problem z akomodacją nie tylko w środowisku lokalnym, czy warunkach wolnorynkowej konkurencji, ale nie potrafią także zrozumieć zmian społeczno-obyczajowych i systemowych, które dokonały się przecież już w 1989 roku.

Odpowiedzią i próbą zaradzenia tym wszystkim problemom jest zaprezentowany powyżej katalog, który zawiera wachlarz proponowanych rozwiązań i możliwych dróg rozwoju. Tylko rozwój jest bowiem szansą dla subregionu konińskiego i jego mieszkańców. Brak korzystnych zmian systemowych, brak współpracy i porozumienia różnych środowisk oznacza bowiem dalszy drenaż tego rynku i nieustanną pauperyzację całego regionu.

Wskazane obszary problemowe, jasno zdefiniowanie cele i wprost wyznaczone zadania są wskazówką dla rządzących, ale w jakimś sensie także dla rządzonych, jakie działania są korzystne i w dłuższej perspektywie czasu mogą przynieść wymierne korzyści. Dodatkowo sam mechanizm wypracowania tych zmian, tj. partnerstwo trzech podmiotów: władz samorządowych, przedstawicieli pracodawców i organizacji pozarządowych, to najlepsza wskazówka i gwarancja powodzenia tych i jeszcze innych przedsięwzięć. Sądzić bowiem można, że realną szansą na zmianę niekorzystnych wskaźników ekonomicznych tej części Wielkopolski jest właśnie współpraca wskazanych podmiotów, które stanowią jednocześnie siłę sprawczą każdej (większej – subregion i mniejszej – region) wspólnoty.